

N:o 40.

Ank. till Riksd. kansli den 13 mars 1903, kl. 3 e. m.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till
Konungen angående afskaffande af penninglotterier
m. m.*

Laguskottet har till förberedande behandling fått emottaga en inom Andra Kammaren af herr *K. A. Staaff* väckt motion, n:o 115, af följande lydelse:

»Att penninglotterier äro ett samhällsodt kan visserligen ej sägas vara en allmänt erkänd sak, men att döma efter sistlidne Riksdags öfverläggningar i ämnet torde dock denna mening bland den svenska representationens ledamöter vara tämligen rotfäst. Äfven de ledamöter, som vid riksmötet 1902 föreslogo inrättandet af ett statslotteri, fotade sitt förslag hufvudsakligast på den förmenta nationalförlust, som uppstode genom att man här i Sverige i alla fall spelade på lotteri, och då sådant ej funnes inom landet, spelade i utlandet, men knappast på penninglotteriets önskvärdhet i och för sig.

I själfva verket synes ej någon utförlig motivering vara af nöden för att principiellt ådagalägga penninglotteriernas skadlighet. Det ligger ju i öppen dag, att det förvärf några få lotterispelare

göra är byggdt på förutsättningen, att de många och de flesta spelarne göra ren förlust. Det är vidare klart, att detta slags förvärfsförsök — som icke har något med arbete och förnuftig beräkning att skaffa — moraliskt skadar, då det afvänder spelarens håg och sinne från den redliga mödans väg till välstånd — d. v. s. från den enda rätta och aktningvärda vägen. Det är slutligen ett ovederläggligt faktum, att denna skadliga verkan i ett ej ringa antal fall blifver rent fördärfelig och leder till armod, elände, dryckenskap och brott.

Detta om resultatet för spelaren. Men resultatet för den allmänna handelns och vandelns sundhet är icke bättre. Man må än så mycket söka att vid inrättande af ett penningelotteri genom förnuftiga bestämmelser förebygga det s. k. lotteriskojet, hindra det skall man aldrig lyckas. Lotterierna, — jag menar de mera omfattande — framkalla med naturnödvändighet en mängd detaljutmånglare af lottsedlar, och dessa månglare äro sällan nogräknade om medlen. De söka egga spellusten genom fagra prospekter, hvilka låta hoppet om vinst hägra för den oerfarne i de mest skimrande färger, men som oftast äro i hög grad bedrägliga. Framför allt gå de naturligtvis ut på att söka fördölja den öfverväldigande stora sannolikheten af förlust och att söka i uppenbar strid mot vetenskapens klara regler framhålla vinst — stor vinst — som sannolik eller åtminstone synnerligen möjlig. Att allt detta ej kan bidra till sanning, redbarhet och sundhet i den allmänna handeln och vandeln behöfver ej sägas.

Visserligen torde ett permanent statslotteri, i ännu mycket större grad än de penningelotterier, som då och då medgifvas för vissa särskilda företag, hvilka betraktas såsom allmännyttiga, medföra de nu antydda vådorna. Men klart är dock, att, i händelse dylika lotterier till förmån för särskilda företag i allt för vidsträckt grad beviljas, farorna däraf kunna betydligt närma sig till dem, som uppstå af ett permanent lotteri.

Nu hafva ju på senare tider de svenska lotterierna växt i en grad, som väl må betecknas såsom oroande. Enligt en af Första Kammarens tillfälliga utskott n:o 2 i utlåtande n:o 2 vid senaste riksdag lämnad uppgift hafva nämligen medgifvits

1889 ett premieobligationslån å nominellt 10 millioner kronor för teaterbyggnadskonsortiet och

1893 detta låns ökande med 3 millioner kronor, samt

1896—1900 lotterier å sammanlagdt 31,850,000 kronor för särskilda ändamål, däribland år 1901 ett premielotteri å ej mindre

än 20 millioner kronor för dramatiska teaterns byggnadskon-sortium.

Att detta är för mycket, därom torde de principiella motståndarne till lotterier vara ense. Men att döma efter vissa af statslotteriets anhängare vid förra riksdagen fällda yttranden, förefaller det, som om äfven åtminstone åtskilliga af dem bestämdt ogillade den utsträckning, i hvilken Kungl. Maj:t medgifvit penningelotteriers anordnande.

Vid sådant förhållande torde tiden vara inne att föra fram frågan om penningelotteriers fullständiga afskaffande i vårt land.

Till stöd för en sådan åtgärd kan åberopas allt hvad ofvan blifvit sagdt om sådana lotteriers skadlighet.

Till stöd för en motsatt åsikt torde väl anföras, att vissa allmänna ändamål främjats och främjas genom lotterierna, hvilka ändamål måhända eljes ej skulle kunna tillgodoses utan få ligga nere. För min del kan jag ej godkänna detta skäl. Om ett ändamål, för hvilket stort kapital är af nöden, är godt och viktigt, synes mig den enda rätta vägen vara att öfvertyga antingen staten, därest det kan komma under statsändamålsens kategori, eller den kapitalstarka delen af allmänheten, därest så ej är fallet, om dess godhet och vikt, för att på sådant sätt vinna nödigt kapital. Att ett i sig godt och viktigt ändamål ej skulle kunna ernås annat än genom samhällsfördärliga medel, skulle visa en osundhet i den allmänna uppfattningen, som bör motarbetas, icke främjas.

För min del är jag snarast böjd att sammanställa den tilltagande och tyvärr genom släpphändta medgifvanden underblåsta böjelsen att tillita lotterier såsom ett symptom på en hos oss i senare tider framträdande osundhet i ekonomiska åskådningar. Denna osundhet yttrar sig efter mitt förmenande på andra områden bland annat i en viss benägenhet till spekulation, som ej står i rätt proportion till underlagets soliditet. Äfvenså i en viss benägenhet att bedöma »stora» affärer efter en annan moralisk måttstock än smärre — ett synnerligen ödesdigert misstag, som ej alltid hämnar sig på de enskilde, men alltid i större eller mindre grad på det allmänna.

Hvad jag här ofvan sagt är, såsom af sammanhanget torde framgå, sagdt uteslutande om penningelotterier. Att konst- och industrilotterier samt saklotterier för välgörande ändamål ej falla under samma dom som penningelotterier är efter min öfvertygelse obestridligt. Vinsternas ofantligt mycket mindre — understundom

ganska svårrealiserade — värde göra saklotterier till något helt annat än penningelotterier, bland annat därutinnan, att den lottköpande publiken i det ena och det andra fallet blifver helt olika. Att en välbergad medborgare — och den alldeles öfvervägande delen af välgörenhets-, konst- och industrilotternas afnämare tillhöra helt visst den välbergade klassen — vill på samma gång göra sig en möjlig vinst och uppmuntra konst eller slöjd, behöfver ej vara något skadligt. Han kan nämligen utan svårighet bära den sannolika förlusten, den spelar för honom ej annan roll än en onödig utgift. Den utgör ej ett tärande sår i hans hushållning, som drifver honom — såsom spelförlusten ofta drifver den fattige — till att spela mera och mera.

Därest penningelotterier skulle afskaffas, borde detta tydligen ske genom att upphäfva den myndighet, som nu möjliggjort deras florerande, d. v. s. Kungl. Maj:ts hittills utöfvade myndighet att medgifva dylika lotteriers anställande.

Ett sådant upphäfvande åter erfordrar en af Kungl. Maj:t och Riksdagen gemensamt beslutad lagstiftning i ämnet, en lagstiftning, som antingen kunde göras i form af en i 18 kap. strafflagen införd bestämmelse, hvilken med straff belade anställande af penningelotterier, eller ock genom att, med upphäfvande i dess helhet af den nu af Kungl. Maj:t utfärdade förordningen af den 6 augusti 1881, en särskild af de båda statsmakterna gemensamt beslutad lag komma till stånd.

I förra fallet kunde Kungl. Maj:t utan vidare fortfarande lagstifta angående andra lotterier än penningelotterier och följaktligen äfven dispensera från sina härom utfärdade bud. I senare fallet borde den nya särskilda lagen innehålla noggrannt afpassade bestämmelser om en sådan dispensrätt beträffande saklotterier.

Emellertid torde den utvägen att i en särskild af Kungl. Maj:t och Riksdagen stadgad lag sammanfatta alla bestämmelser rörande lotterier vara att anbefalla särskildt ur den synpunkten, att ej blott inhemska penningelotterier böra förbjudas utan äfven prohibitiva och repressiva åtgärder böra vidtagas gent emot de försök att här i landet vinna afsättning för utländska lotter, hvilkas stora omfattning utgör det starkaste skälet för anhängare af tanken på ett statslotteri. Och det lär i hög grad kunna intressera Riksdagen att dylika prohibitiva och repressiva åtgärder blifva så stränga och kraftigt verkande som möjligt.

Äfven synes mera ingripande kontroll i vissa fall vara af nöden i fråga om de konst- och industrilotterier, som varda tillåtna.

Med åberopande af de skäl och grunder jag här ofvan anført hemställes, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t ville låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lag om lotterier, hvarigenom penningelotterier i vårt land helt och hållet afskaffas, fullt verksamma åtgärder mot utländska lotters försäljning i Sverige möjliggöras samt mindre lotterier för välgörande ändamål äfvensom konst- och industrilotterier för särskilda fall efter vederbörlig pröfning väl varda tillåtna, men i händelse lotteriet är af större omfattning ställas under effektiv kontroll.»

Lotterier af olika slag hafva sedan lång tid tillbaka förekommit i vårt land. Det mest kända af sådana företag i äldre tid var det s. k. nummerlotteriet, som af Kungl. Maj:t efter tillstyrkande af Rikets Ständer inrättades år 1771 och fortgick till 1841, då det upphäfdes. Sedan på förekomna anledningar förbud utfärdats, dels under år 1739 mot andra lotterier än sådana, som inrättades för välgörande och allmännyttiga ändamål, dels ock år 1750 mot lotterier af hvad namn de vara månne, utom dem som redan voro privilegierade, blefvo genom kungl. kungörelsen den 18 juni 1772 alla lotterier till enskild förmån, hvarhålst de kunde inrättas och hållas, förbjudna, hvarjämte stadgades böter för den eller dem, som antingen hos Kungl. Maj:t eller hos Rikets Ständer vågade därom göra ansökning. Ungefär samtidigt förbjöds all försäljning här i landet af lotter för utländska lotteriers räkning, hvilket förbud dock upphäfdes den 6 juni 1826. Genom kungl. kungörelsen den 20 april 1824 meddelades för två års tid tillstånd att, under iakttagande af vissa villkor, försälja fast egendom på lotteri. Detta slags lotteri fortsattes dock, ända till dess detsamma upphäfdes genom förordningen den 21 mars 1844. Sistnämnda författning, som utfärdades med anledning af framställning från Rikets Ständer, innehöll i §§ 1 och 2 föreskrifter, i hufvudsak motsvarande dem, som innefattas i §§ 1 och 3 af gällande förordning angående förbud mot lotterier m. m. den 6 augusti 1881. Då det emellertid snart visade sig, att en art af penninglotterier kunde,

med kringgående af 1844 års författning, bedrifvas i förening bland annat med litterär förlagsverksamhet, gjorde 1880 års Riksdag framställning hos Kungl. Maj:t om meddelande af sådan förklaring af hvad med lotteri i nämnda författning skulle förstås, att det med densamma åsyftade ändamål måtte kunna vinnas fullständigare än hvad dittills visat sig vara fallet. Med anledning häraf utfärdade Kungl. Maj:t den nuvarande förordningen i ämnet, hvars 3 första §§ äro af följande lydelse:

»1 §. Lotteri om penningar eller penningars värde må ej för allmänheten inrättas och öppnas; och vare ej heller någon tillåtet att, för egen eller annans räkning, utbjuda eller afyttra lott eller annat bevis om rätt till delaktighet i dylikt, inom eller utom riket anordnadtt företag eller att kungöra försäljning af sådant bevis.

2 §. Hvad i 1 § i afseende å lotteri är stadgadt gälle ock om annat företag, hvarigenom åt en eller flera af de däruti deltagande erbjudes i penningar eller penningars värde utfäst och efter lottning eller därmed jämförlig anordning utgående vinst till högre belopp än det, som erbjudes till enhvar af deltagarne.

§ 3. Stadgandena i 1 och 2 §§ må icke utgöra hinder för bortlottning af lösören för välgörande ändamål eller af konst saker till svenske konstidkares understöd och uppmuntran; dock bör om sådan lottning anmälan förut ske hos Konungens befallningshavande, som äger att efter pröfning af omständigheterna till bortlottningen meddela tillstånd.»

Enligt gällande bestämmelser i ämnet är sålunda lotteris inrättande och upplåtande för allmänheten principiellt förbjudet utom i de fall, som i § 3 af lotteriförordningen angifvas. Då bestämmelserna tillhöra området för Kungl. Maj:ts ekonomiska lagstiftning, kan emellertid Kungl. Maj:t i administrativ ordning medgifva undantag från tillämpningen af desamma. Efter förordningens tillkomst har ock vid flera tillfällen tillstånd af Kungl. Maj:t meddelats till inrättande af industri- och konstflitlotterier af större eller mindre omfattning och varaktighet, af hvilka slags lotterier åtminstone det förstnämnda icke synes vara i författningen särskildt afsedt, och Riksdagen har äfven gjort framställningar om sådana lotteriers anordnande. Men därjämte har, såsom i motionen anförts, Kungl. Maj:t särskildt under senare tiden vid flera tillfällen tillåtit inrättande af penninglotterier. Lagstiftningen beträffande lotteriväsendet hos oss står alltså faktiskt på den standpunkt, att lotterier kunna få

inrättas efter medgifvande i hvarje särskildt fall. Sådant medgifvande föregås dock alltid af en noggrann pröfning af det ändamål, för hvilket lotteriets inrättande blifvit begärtdt, och de villkor, under hvilka lotteriet skulle äga rum.

Frågan om lotteriväsendets ordnande på andra grunder har, utom hvad ofvan nämnts, vid en mängd olika tillfällen varit föremål för representationens pröfning. De i ämnet väckta framställningarna hafva företrädesvis afsett dels afskaffande af lotterier i allmänhet eller införande af skärpta bestämmelser i syfte att så mycket som möjligt inskränka spelet å såväl inländska som isynnerhet utländska lotterier, dels ock inrättande af statslotteri, hvilket under de sju sista årtiondena föreslagits vid icke mindre än tio olika tillfällen, utan att förslagen härom dock föranledt till någon Riksdagens åtgärd. Därjämte har, såsom förut omnämnts, frågan om industrilotteriers inrättande vid flera tillfällen förevarit hos Riksdagen. Såsom häraf framgår har stundom den uppfattningen velat göra sig gällande, att allt slags lotterispel är otillbörligt och bör förbjudas, stundom åter hafva vissa slag af sådant spel ansetts mindre farliga eller till och med fördelaktiga, och jämväl i öfrigt hafva meningarna om hvad i förevarande afseende är nyttigt och lämpligt i hög grad vexlat. Motionären ifrågasätter nu lotteriväsendets reglerande genom en af Konung och Riksdag gemensamt stiftad lag med ovillkorligt förbud mot penninglotterier samt noggrant angifvande af såväl de förutsättningar, under hvilka andra lotterier skulle få inrättas, som ock de kontrollåtgärder, hvilka vore erforderliga med afseende å sådana lotterier af större omfattning.

Vid bedömande af föreliggande fråga har utskottet icke kunnat finna deltagande i lotterispel i och för sig utgöra en handling af den moraliska halt, att ovillkorligt förbud däremot af denna anledning är påkalladt. En sådan uppfattning är ock oförenlig med det i motionen innefattade förslaget, enligt hvilket endast penninglotterier skulle helt och hållet förbjudas, men andra lotterier under vissa förutsättningar vara tillåtna. Om lotterispel idkas med måtta och i förhållande till den spelandes tillgångar kan det ej heller i allmänhet innebära någon större fara eller olägenhet. Men missbruk och öfverdrift kunna i detta som i andra fall förekomma, och oförnekligen har lotteriväsendet visat sig vara förenadt med särskildt

stora frestelser i sådant afseende. Det är med hänsyn härtill, som lagstiftningen kan och bör ingripa hämmande och reglerande.

Huru långt lagstiftningen bör gå i sin sträfvan att motarbeta de skadliga följderna af spellusten, är emellertid en svårlöst fråga. Enligt utskottets uppfattning bör staten endast varsamt ingripa på ett område, inom hvilket den enskildes själfbestämmanderätt i regel bör vara afgörande. Erfarenheten lärer dessutom hafva visat, att resultatet af förbudslagstiftning i ena eller andra hänseendet, där sådan förekommit, i allmänhet icke motsvarat hvad man däraf väntat. Den uppmuntrar snarare till öfverträdelser och bidrager, i den mån sådana äga rum, till minskande af aktningen för lagen.

Nuvarande lagstiftning och lagtillämpning i vårt land följa, såsom ofvan påvisats, i dessa hänseenden en medelväg, hvilken synes utskottet i hufvudsak icke gifva anledning till några befogade erinringar.

Såvidt utskottet har sig bekant, hafva nämligen några större olägenheter icke föranledts af de lotterier, hvilka såsom undantag från lotteriförordningen blifvit af Kungl. Maj:t tillåtna. Visserligen framhålles i motionen, hurusom de på senaste tiden medgifna penninglotterierna omfattat mycket betydliga belopp. Med afseende härå är dock att märka, att ett lotteri i regel under det år, då det medgifves, icke utgår med hela det belopp, som det afser, utan i allmänhet sträcker sig öfver en längre tidrymd. Äfven om de af motionären angifna summorna absolut taget äro stora, är för öfrigt den roll, som desamma spela, om de fördelas på de enskilde lottköparne, af ganska liten betydelse.

Utskottet finner jämväl, i motsats till motionären, den synpunkten ganska beaktansvärd, att de penninglotterier, som sålunda medgifvits, tjänat till främjande af allmänna syften, hvilka knappast skulle hafva blifvit i annan ordning tillgodosedda. Lotteriet innebär ett lätt och verksamt medel att förena spridda krafter för befordrande af ändamål, hvilka kräfva en samverkan i större omfattning. Mera än ett företag, hvilket allmänna betydelse torde böra erkännas, men som i allt fall sannolikt icke kunnat påräkna tillräckligt understöd hvarken af statsverket eller af enskilda kapitalister, har på sådant sätt kommit till stånd. Om penninglotterier blefve ovillkorligen förbjudna, skulle en dylik möjlighet i regel vara utsluten.

För att ovillkorligt förbud mot anordnande af penninglotterier

inom landet skulle medföra den verkan, som därmed åsyftas, måste det för öfrigt stå i samband med åtgärder, som förekomme deltagande i utländska lotteriföretag. Redan nu finnas, såsom ofvan anförts, föreskrifter i syfte att förhindra spridande inom landet af prospekt om och inbjudningar till deltagande i dylika företag och sålunda minska frestelserna till lotterispel. Dessa föreskrifter hafva emellertid visat sig föga effektiva, och enligt utskottets mening möter det synnerliga svårigheter att härutinnan åstadkomma verksamma åtgärder. Utskottet vill endast erinra om att, sålänge brefhemligheten kvarstår oförkränt, spridande af lotteriprospekt och deltagande i lotteri alltid kunna ske genom bref.

Motionären har, såsom förut nämnts, icke afsett att införa ovillkorligt förbud för annat lotteri än penninglotteri, men, då enligt hans mening mera ingripande kontroll än den, som nu i allmänhet förekommer, i vissa fall är af nöden med afseende å de lotterier, hvilka fortfarande såsom hittills skulle få inrättas, ifrågasätter han emellertid, att i den lag om lotterier, som han vill hafva till stånd, skulle meddelas bestämmelser om effektiv kontroll å dylika lotterier, som vore af större omfattning. Om inrättande af industrilotterier äfvensom konstlotterier af större utstäckning göres dock i allmänhet framställning hos Kungl. Maj:t, som, om tillstånd till lotteriet meddelas, icke lärer underlåta att, fortfarande såsom hittills, samtidigt meddela noggranna föreskrifter om lotteriets omfattning och villkoren för detsamma äfvensom föranstalta om tillsyn å efterlevnaden af berörda föreskrifter. Något behof af ändrade bestämmelser härutinnan har, såvidt utskottet känner, icke framträdt.

Utskottet finner alltså lagstiftningens ståndpunkt i förevarande ämne vara i hufvudsak riktig. Om berörda lagstiftning skulle erhålla formen af lag, tillkommen genom beslut af Konung och Riksdag gemensamt, borde därför i utskottets tanke denna lag så affattas, att hufvudgrunderna för den nuvarande rättstillämpningen lämnades orubbade, och särskildt anser utskottet icke lämpligt, om Kungl. Maj:ts befogenhet att medgifva undantag från förbudet mot penninglotterier skulle upphöra. Under sådana förhållanden skulle en hemställan till Kungl. Maj:t om utarbetande och framläggande för Riksdagen af ett lagförslag i ämnet enligt utskottets uppfattning vara en åtgärd af väsentligen formell innebörd, och utskottet kan så mycket mindre tillstyrka en dylik framställning, som någon anledning

icke påvisats, hvarför man skulle frångå den hittills rådande åsikten, att reglerna för lotteriväsendets ordnande tillhöra området för Kungl. Maj:ts ekonomiska lagstiftning.

På grund af hvad sålunda anförts hemställer utskottet,

att förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 13 mars 1903.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.

Reservationer:

af herr *Styrlander* mot vissa delar af utskottets motivering; af herrar *Zetterstrand*, *Lindhagen*, *Nilsson* och *Johansson*, hvilka ansett, att utskottet bort hemställa, att Riksdagen, i anledning af förevarande motion, ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes efter verkställd utredning låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lagstiftning om lotterier.

Till stöd för denna uppfattning har herr *Lindhagen* anført följande:

»I likhet med motionären anser jag, att lotteriförhållandena böra ordnas genom en af Konung och Riksdag gemensamt stiftad lag. Detta påkallas redan af det växande intresset för dessa angelägenheter, hvilket intresse går i två motsatta riktningar, fordrande den ena inskränkning och den andra utsträckning af möjligheterna att anställa lotterier. Men vidare har erfarenheten visat, att det administrativa bedömandet under sådana förhållanden måste blifva godtyckligt, i det att med personombyten följa omkastningar i grundsatser samt att äfven under samma ledning förhoppningar om beviljandet af lotterier för enahanda ändamål ömsevis uppmuntras

eller gäckas. Särskildt olämpligt och egnadt att väcka undran hos allmänheten är att den i ämnet utgifna administrativa författningen af den 6 augusti 1881 på sådant sätt i själfva verket icke efterlefves.

Sälunda stadgar denna författning ovillkorligt förbud för penninglotterier. Men vid sidan härom har af Kungl. Maj:t på senare tider ändock medgifvits sådana lotterier till högst afsevärda belopp. Och denna praxis kan lätt utveckla sig till ännu större frikostighet i beviljandet af ansökningar härom. En dylik dispensrätt bör i hvarje fall stadgas i själfva lagen om lotterier och där uttryckas så, att den endast må ifrågakomma i undantagsfall inom ett måttligt belopp och för särskildt behjärtansvärda allmänna ändamål, hvilka ej kunna på annat sätt tillgodoses. Att alldeles utsluta hvarje möjlighet att inrätta ett penninglotteri kan måhända med de olika uppfattningar af lotterier, som äro rådande, icke för närvarande lämpligen ifrågasättas, utan torde en vidare utveckling af lagstiftningen i detta ämne böra anstå till dess rättsuppfattningen å detta område mera stadgat sig.

Från författningens förbud mot lotteri om penningars värde medgifver den visserligen själf undantag för bortlottning af lösören för välgörande ändamål och af konst saker till svenska konstidkares understöd och uppmuntran, hvartill Konungens befallningshafvande äger meddela tillstånd. Men äfven här har Kungl. Maj:t delvis på Riksdagens egen framställning plägat vid sidan om författningen i ganska stor utsträckning medgifva ytterligare undantag dels för inrättandet af industrilotterier och dels för bortlottning af lösören äfven för andra än i egentlig mening välgörande ändamål, såsom för uppförandet af samlingslokaler åt olika slag af föreningar och samfund. Äfven dessa undantag, hvilka i och för sig ofta kunna vara synnerligen behjärtansvärda, böra emellertid om nämnas i själfva lagen och där till omfång och beskaffenhet närmare begränsas.

Hvad slutligen angår kontrollen, så innehåller 1881 års författning visserligen förbud mot att utbjuda eller afyttra lott eller annat bevis om rätt till delaktighet i något inom eller utom riket anordnad lotteriföretag eller att kungöra försäljning af sådant bevis. Detta lär emellertid hitintills ej hindrat att inom riket bosatta kollektörer för utländska penninglotterier öppet utbjuda och afyttra lotter i dessa företag, för hvilken rörelse de, såsom det uppgifves, af myndigheterna beskattas i stället för att enligt författningen

bestraffas. Häri bör en rättelse möjligen kunna åstadkommas. Men för att i öfrigt, såsom motionären önskar, åstadkomma fullt verk samma åtgärder mot utländska lotters försäljning i Sverige, synes ingen annan utväg stå till buds än upphäfvandet af brefhemligheten, såvida man ej vill inslä på att inrätta ett statslotteri, hvilket motionären dock tydligen framför allt vill förekomma. Kontrollen åter å de inom riket för särskilda fall medgifna lotterierna af lösegendom lärer ofta vara ingen eller mycket ofullständig. Författningen nämner icke ens något om att kontroll här bör utöfvas.

En bättre lagstiftning i detta ämne bör naturligtvis föregås af en utredning om de på senare tider medgifna lotteriernas ändamål, omfång och öfvervakande samt, såvidt möjligt, äfven om utsträckningen af och tillvägagångssättet för utländska lotters försäljning inom riket.»

Herrar *Almgren*, *Waldenström* och *A. Olsson* hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.
